

گردشگری؛ تکیه گاه اقتصاد کرمان

مهدی سیاوشی

استان کرمان با برخورداری از میراث طبیعی و تاریخی و جاذبه های فراوان می تواند و باید جایگاه ویژه ای در بخش گردشگری کشور داشته باشد. آمار اعلام شده از ورود گردشگرانی که سالانه از کرمان بازدید می کنند، آمار قانع کننده ای نیست. گردشگری در ایران برای خارجی ها رازان، پر جاذبه و ایمن است. شرایط به وجود آمده در منطقه و توجه خاص گردشگران برای مسافرت به ایران در پی تنش زدایی در سیاست خارجی، موقعیت مناسبی است تا استان کرمان نیز در این زمینه، شرایط لازم را برای حضور گردشگران خارجی فراهم سازد. برای دستیابی به جایگاه بالاتری در جذب گردشگران داخلی و خارجی، دو عامل مهم باید مورد توجه قرار گیرد:

الف - آموزش عوامل دخیل در حوزه گردشگری و فراهم کردن تجهیزات لازم. ب - معرفی جاذبه های استان با استفاده از فناوری های اطلاعاتی بر این اساس، تعیین «سال هدف گردشگری کرمان» به منظور آماده کردن استان برای جذب تعداد مشخصی گردشگر می تواند مدنظر قرار گیرد. با این هدف، باید برنامه بخش های مختلف زیر مجموعه گردشگری از جمله دستگاه ها و دوائر دولتی ذی ربط، مراکز اقامتی، دفاتر گردشگری، راهنمایان گردشگری، سیستم حمل و نقل و ... بر اساس واقعیت ها و با تکیه بر آمار واقعی تعیین گردد و در بازه زمانی مشخصی میزان دستیابی به اهداف بررسی و برای رفع موانع و مشکلات احتمالی برنامه ریزی شود. این برنامه می تواند در کمیسیون گردشگری و خدمات اتاق بازرگانی و با کمک کارشناسان و خبرگان، تهیه و تدوین و پس از تصویب در کار گروه گردشگری استان به ریاست استاندار برای اجرا ابلاغ شود. در همین راستا این کمیسیون، تهیه نقشه راه گردشگری استان را در اولین جلسه تصویب و تهیه آن را به مرکز تحقیقات اتاق بازرگانی کرمان واگذار کرد. از آنجا که گردشگری یک امر فرابخشی است همکاری و همراهی همه دست اندرکاران و مردم در موفقیت این امر نقش مهمی دارد و در همین راستا برگزاری همایشی با حضور همه دست اندرکاران و اخذ نقطه نظرات آنها می تواند دستیابی به این هدف را تسهیل سازد. با توجه به اینکه در اهمیت نقش صنعت گردشگری در توسعه و رونق اقتصادی بسیار گفته و نوشته و تاکید شده است، در این مجال، به مواردی کاربردی که می تواند در رونق گردشگری استان کرمان موثر باشد، اشاره می شود و این موضوع ها به تدریج در جلسات کمیسیون گردشگری و خدمات اتاق بازرگانی کرمان مورد بررسی قرار خواهد گرفت:

۱- نیروی انسانی آموزش دیده، نقش تعیین کننده ای در رونق گردشگری دارد چنانکه در ایران و قطعاً در استان کرمان ضعف در رفتار و برخورد با گردشگران در همه سطوح به وضوح مشهود است در حالی که بدون شک، برخورد اخلاقی و مناسب، هر گردشگر را تبدیل به مبلغ یک منطقه می سازد. بدین منظور، لازم است آموزش و مهارت های لازم در برخورد با گردشگران به همه افراد دخیل در این صنعت ارایه شود.

۲- با توجه به استفاده روز افزون از فناوری اطلاعات، راه اندازی سایت گردشگری استان برای معرفی جاذبه های مختلف استان، مراکز اقامتی و گردشگری، دفاتر هواپیمایی و سایر اطلاعات مورد نیاز گردشگران از ضروریات کار است. راه اندازی سایتی جامع که اطلاعات آن به روز و حداقل به دو زبان خارجی ترجمه شود و تهیه CD چند زبانه، باید مورد توجه قرار گیرد.

۳- از آنجا که برخی گردشگران به صورت انفرادی یا خانوادگی به استان مسافرت می نمایند، نصب تابلوهای راهنمای مراکز دیدنی و باستانی و اقامتی و ... به حداقل دو زبان خارجی توسط شهرداری ها در سطح استان از الزامات امروز کرمان است.

۴- تعطیلی بازار کرمان به عنوان یک مرکز دیدنی و نیز سایر مراکز تاریخی و فرهنگی در شب ها، عملاً گردشگران را فقط به سمت رستوران ها سوق می دهد

و این موضوع اغلب مورد اعتراض گردشگران است. برای رفع این نقیصه و اینکه شب ها نیز گردشگران بتوانند از وقت خود استفاده نمایند، دو راهکار باید مورد بررسی قرار گیرد:

الف - مراکز تاریخی و دیدنی به صوت و نور مجهز و در شب نیز آماده پذیرایی از گردشگران شوند.

ب - امکان حضور گردشگران در زورخانه های مشخصی در شب ها برای تماشای ورزش باستانی زیبای ایران فراهم شود.

۵- کویر زیبا و پر از جاذبه شهیداد به عنوان یکی از مزیت های استان کرمان برای جلب گردشگران (اعم از داخلی و خارجی) است. بخش اصلی و زیبای کویر در محدوده استان کرمان قرار دارد اما عمده تورهای کویر گردی به صورت حرفه ای از طریق استان خراسان جنوبی، سازمان دهی می شود. این موضوع در دومین جلسه کمیسیون گردشگری و خدمات اتاق بازرگانی کرمان با حضور مسئولان ذی ربط امنیتی، مطرح و قرار شد حداقل دو مسیر مشخص برای بازدید از کویر توسط کارشناسان خبره تهیه، معرفی و تبلیغ شود.

۶- راه اندازی و تجهیز مراکز بین راهی برای ارائه خدمات لازم و نیز ایجاد امکان دسترسی به سرویس های بهداشتی مناسب از عوامل لازم برای رونق گردشگری است. در این رابطه و در صورت تسهیل در شرایط صدور مجوزهای قانونی و تعیین نقاط مورد نظر برای احداث این مراکز توسط اداره کل حمل و نقل و پایانه های استان، می توان به عنوان فرصت های مناسب سرمایه گذاری از سرمایه گذاران بخش خصوصی استفاده کرد.

۷- در دومین جلسه کمیسیون گردشگری و خدمات اتاق بازرگانی که با حضور مسئولان ذی ربط امنیتی تشکیل شد، پیشنهاد معاونت انتظامی استان در راه اندازی پلیس گردشگری مورد تأیید قرار گرفت. پلیس می تواند در تسهیل حرکت و سفر خصوصاً «تورهای گردشگران خارجی» نقش موثری داشته باشد.

۸- وجود فاصله زیاد بین مناطق باستانی و دیدنی استان کرمان، لزوم تعریف بسته های مختلف گردشگری را عیان می سازد. بازدید از مناطقی چون میمند، ارگ بم، کویر شهیداد و ... در قالب یک بسته گردشگری به دلیل فاصله بسیار زیاد از یکدیگر امکان پذیر نیست، اما هر یک از این مناطق علاقمندان خاص خود را دارد و ارائه بسته های مختلف، امکان بازدید علاقمندان به هر حوزه را فراهم می سازد.

۹- تهیه لیستی از فرصت های سرمایه گذاری در بخش های مختلف گردشگری استان و اخذ مجوزهای لازم و ارائه آن در همایشی با حضور علاقمندان به سرمایه گذاری در بخش گردشگری نیز گام ارزشمند دیگری در جهت رونق بخشی به گردشگری استان است.

۱۰- روستاها و مناطق عشایری کرمان با دارا بودن جاذبه ها و آب و هوای متنوع و قابلیت های فراوان می توانند نقطه ی هدف گردشگری باشند. گردشگری روستایی و عشایری باعث کاهش فقر، جلوگیری از مهاجرت، افزایش رفاه و امکانات روستاییان و ایجاد اشتغال می شود. در این راستا تجهیز اماکن قابل استفاده روستاییان استان از طریق پرداخت تسهیلات کم بهره و آموزش روستاییان و عشایر برای پذیرایی از گردشگران باید مورد توجه قرار گیرد.

۱۱- وجود تپه های فراوان در اطراف محور گردشگری ملی هفت باغ علوی خصوصاً حفاصل این محور تا کمربندی جنوبی امکان بسیار مناسبی برای انجام تورهای معروف به «سafari» و نیز انواع ورزش های مفرح است. نزدیکی به این منطقه (فاصله ۶ کیلومتری تا شهر کرمان) و امکان دسترسی مناسب از طریق محور هفت باغ علوی و وجود امکانات لازم از ویژگی های این منطقه است که باید از این ظرفیت استفاده شود.

قطعاً موارد مهم دیگری هم که می تواند در رونق گردشگری استان موثر باشد، وجود دارد که باید مورد توجه قرار گیرد.

* عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی کرمان و ایران
* رییس کمیسیون گردشگری اتاق کرمان